

TJK'dan haberler

36. BİLİMSEL VE TEKNİK KURULTAY

TJK'nın her yıl toplanan geleneksel kurultaylarından 36 ncısı bu yıl ilk kez JMO'nun Türkiye Jeoloji Mühendisliği Kongresi ile birlikte, bu iki kuruluş tarafından ortaklaşa «Türkiye Jeoloji Kurultayı» adı altında 22-26 Şubat 1982 tarihleri arasında Ankara'da düzenlendi. Kurultayda bir gün de Türkiye Jeomorfoloji Kurultayı'na ayrıldı. Kurultay'ın açılış oturumunda yerbilimcilerin büyük çoğunluğunun çalıştığı kuruluşların yöneticileri, ve kurultayı düzenleyen örgütlerin başkanları konuştu.

TJK 36. dönem Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Ali UYGUN konuşmasında özetle şunlardan sözetti :

«Bazı yönleriyle sevinçli, bazı yönleriyle sorunlarla dolu bir yılı daha geride bıraktık. 1981 yılının yerbilimciler açısından bizleri sevindiren en önemli olayı kuşkusuz ki geçen Kurultayımızda Kurumumuzun «Hamit Nafiz Pamir - Yerbilimleri Hizmet Ödülü»nü alan hocamız İhsan KETİN'in yıl içinde de TÜBİTAK'ın Bilim Ödülüne layık görülmesidir. İlk kez bir yerbilimciye verilen bu ödül mesleğimizin kısa zamanda ne kadar büyük aşama ve gelişme gösterdiğinin en büyük kanıtıdır.

Yerbilimci kitlesinin bugün içinde bulunduğu en önemli sorun kanımızca «işsizlik»tir. İki yılı aşkın bir süredir öğretim kurumlarından mezun olan meslektaşlarımızın önemli bir bölümü işsizdir veya meslekleri dışında konularda çalışmak zorunda kalmışlardır. Türkiye Jeoloji Kurumu olarak bu konuda yıl içinde bilgi toplamak amacıyla bir anket düzenledik. Gelen cevaplardan jeolog ve jeoloji mühendislerinde işsizlik oranının %10 a eriştiği anlaşılmaktadır. Bu oran endişe verici biçimde artma eğilimindedir.

Öte yandan yurt dışına göç de giderek hızlanmakta. İlk bakışta Türk yerbilimcilerinin dünya piyasalarına yayılması sevindirici bir olgu gibi gözüküyorsa da, aslında bu son derece ciddi ve acı bir konu. Jeologluk ancak bir usta - çırak ilişkisi içinde gelişebilen ve 5-10 yıllık bir süre sonunda gerçek deneyimin kazanılabildiği bir meslek. İşte yurt dışına

çalışmaya giden meslektaşlarımızın çoğu da gerek mesleki olgunluk, gerekse fiziksel kapasite yönünden en iyi dönemlerinde bulunan kişiler. Bu arkadaşlarımızın ülkemiz yerine dışarıda çalışmalarını büyük bir kayıptır. Bunun temel nedenlerinden başta geleni de maddi güçlüklerdir. Bugün, Türkiye'de olduğu gibi dünyanın hiç bir ülkesinde ayda 200 Dolar karşılığı jeolog istihdam etmek mümkün değildir.

Bundan da öteye yerbilimci kitlesini tedirgin eden psikolojik faktörler söz konusudur. Klikleşme, değer bilmezlik, yönetimde kişisel davranma gibi tutumlar meslek adamlarını ülkeden veya meslekten uzaklaşmaya zorlamaktadır.

50 yıl önce jeolog sayısı 3-5 ile verilirken bugün dünya ortalaması olan 140 bin kişiye bir yerbilimci oranına erişmiş durumdadır. Bununla birlikte halâ Ulusal bir yerbilimleri politikamız olmadığı da ortadadır. Ülkemizde uygulamacı kuruluşlarla akademik kurumlar arasında sağlıklı bir işbirliği gerçekleştirilememiştir.

Ulusal yerbilimleri politikasının başta ele alınması gereken konu Türkiye'de önümüzdeki 20 yıllık dönemde hangi sayı ve nitelikte yerbilimciye gereksinim olacağıdır. Bu yönde sağlanacak bir anlaşma doğrudan uzmanlaşmaya yönelebilecek nitelikli jeologların yetişmesini ve uygulamacı kuruluşlarımızın giderek gelişmesini sağlayacaktır. Bu politika çerçevesinde eğitimde birliktelik sağlanarak, eksiklikler giderilecektir.

Çeşitli yerbilimci kurum ve örgütler olarak bu işbirliğini sağlamak zorundayız. Aksi halde bugün ortaya atılan MTA'nın kapatılması gibi görüşler ileride tüm yerbilimci kitlesine yönelebilir. MTA Enstitüsü, Türkiye'de yerbilimlerinin simgesi ve temel direğidir. Gerek üniversite öğretim kadroları gerekse diğer uygulamacı kuruluşlar büyük oranda MTA'dan türemişlerdir. MTA'nın bütünlüğünü sağlamak konusunda çaba göstermek tüm yerbilimcilerin görevidir. MTA yönetimine düşen görev de gerek Enstitü içinde eksik olan diyalogu sağlayarak, gerekse yerbilimci kamu oyunun görüş ve eleştirilerine açık bir

tutum izleyerek kuruluşun işlerliğini artıracak reformist önlemleri ivedilikle almak olmalıdır. Özellikle bilimsel bir temele dayanmayan ve uygulamada çeşitli sakıncaları ortaya çıkan bölge örgütlenmesi bir an önce düzeltilmelidir.»

Kurultay'da bu yıl Bilimsel ve Teknik Kurulların seçtiği 72 bildiri yer aldı. «Ege Simpozyumu» adı altında, kurultayın bu yılki ana konusunu oluşturan Batı Anadolu'ya ilişkin çalışmalar sergilendi. Simpozium, Menderes Masifi ve Batı Anadolu ile ilgili bildirilerin verildiği üç oturumla başladı. Oturumlarda sunulan çalışmaların tartışıldığı «Menderes Masifi'nin

Jeolojisi» ve «Batı Anadolu'nun Genç Tektoniği ve Volkanizması» panelleriyle Ege Simpozyumu tamamlandı.

Ayrıca Kurultay sırasında karma jeoloji, mühendislik jeolojisi ve hidrojeoloji, maden yatakları, jeomorfoloji ve jeofizik oturumlarında çeşitli bildiriler tartışıldı. Kurultay'da yer alan bir diğer panel de «Türkiye Kurşun - Çinko Yatakları ve Madenciligi» idi.

Bu yılki kurultaya çok sayıda yerbilimcimiz yanında, değişik ülkelerden yabancı yerbilimciler de katıldı.

—00—

YENİ YÖNETİM KURULUMUZ

TJK'nın 37. dönem yönetim kurulu göreve başladı. Yeni yönetim kurulunun önünde iki önemli darboğaz bulunmaktadır; etkinliklerine göre bütçesinin kısıntılı olması, ve çalışma yerinin darlığı. Başta bu sorunlar olmak üzere, TJK'nın bu çalışma dönemindeki programı üzerine başkan Dr. Cemal GÖNCÜOĞLU ile kısa bir söyleşimiz oldu.

YERYUVARI — Sayın Gönçüoğlu, yerbilimcilerimiz adına yönetim kuruluza başarılar dileriz. Genel çizgileriyle TJK'nın bu dönem programı nelerden oluşmaktadır?

Dr. GÖNCÜOĞLU — Başarı dileklerimiz için sağ olun. Türkiye Jeoloji Kurumu yıllardır yerbilimcilerin bilinçli destekleri ve özverileriyle ayakta durmaktadır. Kendisine bu desteği sağlayanların onayladıkları bir çizgisi de var yıllardır. Ana amacımız bu çizgiyi ödün vermeden sürdürmek. Günün koşulları gereği beliren engellere rağmen yerbilimcilere hizmet vermek.

Somuta indirirsek ana etkinliğimiz olan yayınlarımızı daha titizce ve yetkinlikle sürdürmek programımızın ana noktası. Bunların yanında yurt dışında yerbilimcilerimizin sesini daha gür duyurmanın hazırlığı içindeyiz. Kurum ile üyelerinin ilişkilerini daha sıkılaştırmak amacıyla geniş ilgi alanlarını kapsayacak konferans ve paneller yanında dar ilgi alanlarına dönük grup çalışmaları planladık. Bu yıl bu türde çabalarımızı Ankara dışına da taşıyoruz. Nisan ayı içinde TJK'nın yerbilimcilerin yoğun olduğu İzmir, Konya ve Adana'da konferanslar düzenledik. Sonbahar'da olanaklarımız içinde Çorlu, Trabzon, Diyarbakır ve Malatya'da da şimdiden bağlantısı yapılmış etkinliklerimiz var.

Bu dönem gerçekleştirmek istediğimiz diğer bir etkinlik yoğun kurslar düzenlenmesi olacak. Yerbilimcilerin eksikliğini duydukları bilimsel ve teknik konularda etkin bir meslek içi eğitim çalışması planlıyoruz. Özellikle seçilecek konularda yerbilimcilerden öneriler bekleriz.

Bir diğer girişimimiz ülkemizin jeolojik güzelliklerini tanıttak bir «Türkiye Tanıtıcı Jeoloji Haritası»nın hazırlanması olacak. Bu yıl sonuna değin ilk aşama olan Batı Anadolu kesiminin görevli arkadaşlarca tamamlanacağını umuyorum.

Dönemimizin son etkinliği 37. Kurultay'ın çok doyurucu biçimde ve uluslararası katkıyla gerçekleşmesi olacaktır. Bu konuda ilgili kurullarımız Mart ayı başında faaliyete geçtiler, ve epeyce ilerleme sağladılar.

Bu konuşmaya dek yukarıda kaba çizgileriyle anlattığım programın yürütülmesine özveriyle katkı koyan yerbilimci ve kuruluşlara teşekkür etmek isterim. Bu ilgi ve desteklerin sürmesini dilerim.

YERYUVARI — Bu programın gerçekleşmesinde olumsuz etkileri olabilecek olgular da vardır kuşkusuz. Bu engelleri nasıl aşmayı düşünüyorsunuz?

Dr. GÖNCÜOĞLU — Gerçekten engeller var. Çabalarının maddi karşılığını bulamama yerbilimcileri doğal olarak yaptıkları işe küstürüyor, ilgi alanlarını daraltıyor. Amacımız ülkemizde var olan yerbilimleri potansiyelini canlı tutacak etkinlikler göstermek ve bu yolla araştırma ortamının gelişmesine katkıda bulunmak. Doğal olarak günümüzün ekonomik koşulları TJK'yı da özellikle maddi yönden zor durumda bırakıyor. Gelirlerimizin hemen en büyük bölümünü üye ödentileri oluşturuyor ve bu ödentiler tek başına etkinliğimizi sürdürecektir bütçe yapmamızı engelliyor. İster istemez kuruluşlarımıza başvurmak gerekiyor. Ama malum, «Para isteme benden buz gibi...» meselesi var. Kaldı ki kuruluşlarımız da nereden kısıntı yapacaklarını bilemez haldeler. Bu durumda iki seçeneğimiz var, ya etkinliğimizi sınırlayacağız, ya da genel çizgimiz doğrultusunda yapmamız gerekenlerden paraya bağlı olanlarını çok iyi seçeceğiz ve etkinlik alanımızın ağırlığının bir bölümünü büyük giderlere bağlı olmayan çalışmalara aktaracağız, gelirlerimizi arttıracak TJK'ya yakışır girişimlerde bulunacağız.